

Til DUS' forretningsudvalg

Den 30. september 2018

Referat af møde i Danske Underviserorganisationers Samråd

Torsdag den 20. september kl. 13.00-15.00

Lokale 411, Vandkunsten 12, 1467 København K

Dagsorden

1. Meddelelser
2. Orientering om arbejdet med en national konference som opfølgning på ISTP 2018
3. DUS og Folkemødet
4. 10. klasse
5. OK18 og perspektiver ift. OK21
6. Medlemskab og kontingent
7. Eventuelt

Deltagere

Anders Bondo Christensen, formand, Danmarks Lærerforening
Dorte Lange, næstformand, Danmarks Lærerforening
Camilla Gregersen, formand, Dansk Magisterforening
Uffe Rostrup, formand, Frie Skolers Lærerforening
Monica Lendal Jørgensen, næstformand, Frie Skolers Lærerforening
Annette Nordstrøm Hansen, formand, Gymnasieskolernes Lærerforening
Hanne Pontoppidan, formand, Uddannelsesforbundet
Morten Bay, næstformand, Uddannelsesforbundet

Afbud

Elisa Rimpler, formand, BUPL
Tommy Dalegaard Madsen, DM

Fra organisationernes sekretariater deltog:

Gitte Grønnemose Butler, GL
Åse Bonde, DLF, under dagsordenens punkt 2
Bo Holmsgaard, DUS' sekretariat
Rasmus Møller, DUS' sekretariat

Punkt 1 Meddelelser

Vedlagt

Bilag 1: Referat af møde i DLI den 16. april 2018.

Anders Bondo Christensen, DLF, orienterede om, at det planlagte temamøde for forretningsudvalget den 8. november 2018 vil blive anvendt til en drøftelse af udbyttet af organisationernes internationale arbejde.

Camilla Gregersen, DM, opfordrede de øvrige organisationer til at understøtte kampagner mv. mod 2-pct.-besparelser på uddannelsesområdet i forbindelse med forhandlingerne om finansloven og det kommende folketingsvalg.

Sekretariatet orienterede om, at det ikke er lykkedes at få medierne til at optage de to kronikker, DUS' forretningsudvalg besluttede at udarbejde på mødet den 4. december 2017. Forretningsudvalget vedtog, at man ikke arbejder videre med kronikkerne.

Punkt 2 Orientering om arbejdet med en national conference som opfølgning på ISTEP 2018

Vedlagt

Bilag 1: Skitse til program for national conference.

Sammenfatning

Forretningsudvalget orienteres om status på arbejdet med en national conference som opfølgning på ISTEP 2018.

Indstilling

Arbejdsudvalget indstiller til forretningsudvalget,

- at orienteringen om arbejdet med den nationale conference efter ISTEP 2018 tages til efterretning
- at forretningsudvalget drøfter forventninger til den nationale conference
- at forretningsudvalget tager planen for forberedelse af ISTEP 2019 til efterretning.

Sagsfremstilling

International Summit on the Teaching Profession 2018 (ISTP) blev afholdt i Lissabon den 21.-23. marts. På konferencen fremlagde Undervisningsministeren og DUS' repræsentanter sammen en fælles erklæring, som bl.a. forpligter DUS og Undervisningsministeriet på at afholde en fælles årlig national conference. Konferencen skal sætte fokus på udvikling af lærerprofessionen med det formål at oversætte og aktualisere relevante internationale problemstillinger fra de årlige 'summits' til en dansk kontekst.

Den endelige dato for konferencen er nu fastsat til mandag den 19. november 2018 kl. 13-16. Konferencen afholdes i København.

Forretningsudvalget besluttede den 6. juni 2018, at DUS i dialogen med Undervisningsministeriet om indholdet af den nationale conference ville arbejde for,

- at konferencen udformes som en mini-ISTP, der sætter fokus på temaet 'Teachers' well-being, confidence and efficacy' samt lærerens professionelle råderum.

- at konferencen bl.a. kunne indeholde et oplæg fra en international forsker om tendensen i international uddannelsespolitik (OECD-rapporten), der suppleres med oplæg fra danske forskere om, hvor forskningen herhjemme er på vej hen
- at deltagerkredsen med fordel kunne bestå af deltagere fra DUS-organisationerne, Folketingets undervisningsudvalg, udvalgte danske forskere og deltagere fra lederforeningerne.

Undervisningsministeriet har tiltrådt DUS' forslag til tema for konferencen. Derudover vil Andreas Schleicher, forfatteren bag OECD's baggrundsrapport til ISTP 2018, indlede konferencen med et oplæg, der tager udgangspunkt i rapportens kapitel 4 om temaet "Teachers' well-being, confidence and efficacy".

Der er nedsat en arbejdsgruppe med deltagelse af Undervisningsministeriet og repræsentanter for DUS-organisationerne, der har udarbejdet en foreløbig skitse til conferenceprogram (jf. bilag 1). Ud over det indledende oplæg er oplægsholderne i programskitsen ikke bekræftet endnu. Der kan derfor ske ændringer. Specifikke ønsker fra organisationerne til indholdet af konferencen kan med fordel gå igennem deres repræsentanter i arbejdsgruppen.

Ift. målgruppen er den i dialogen med ministeriet defineret som interessenter omkring grundskole- og ungdomsuddannelserne. Dvs. politikere, ledere og fagforeningsfolk (f.eks. Folketingets undervisningsudvalg, KL's Børne- og Undervisningsudvalg, Børne- og Kulturchefforeningen, leder- og skoleforeninger m.fl.)

ISTP 2019

Education International har fastlagt datoen for ISTP 2019. Konferencen vil finde sted den 14.-15. marts 2019 i Helsinki.

Temaet for konferencen er endnu ikke lagt fast. Temaet udvælges af arrangørerne OECD og Education International. Hvis der er ønske om at have indflydelse på temaet, skal det i givet fald ske igennem repræsentationen i Education International.

Forretningsudvalget bemærkede på mødet den 6. juni 2018, at man gerne vil være bedre forberedt på fælleserklæringer til ISTP-møder i DUS' forretningsudvalg. DUS' repræsentanter i arbejdsgruppen med Undervisningsministeriet foreslår på den baggrund, at det fremadrettede arbejde med ISTP tager udgangspunkt i følgende årshjul, opbygget over flg. 4 hovedbegivenheder:

- Januar: Forberedelsesmøde mellem undervisningsministeren og DUS-formændene om evaluering af årets samarbejde, den fælles conference i efteråret og forberedelse af årets ISTP, herunder fælleserklæringen
- Februar: Udarbejdelse af den fælleserklæring, som delegationen fremlægger på ISTP
- Marts: International Summit of the Teaching Profession
- Oktober: (F.eks. på Lærerens dag 5. oktober): Afholdelse af en fælles DUS/UVM conference om lærerprofessionen som opfølgning på årets ISTP og med udgangspunkt i årets tema.

Økonomi

Undervisningsministeriet finansierer udgifterne til afholdelse af den nationale conference.

Videre proces

Forretningsudvalget orienteres om arbejdet med konferencen i takt med, at arbejdet skrider frem.

Forretningsudvalget orienteres nærmere om forberedelserne af ISTP 2019, herunder evt. fælleserklæringer med Undervisningsministeriet, når temaet og de nærmere rammer for ISTP 2019 er meldt ud.

BESLUTNING

Åse Bonde, DLF, orienterede om planlægningen af den nationale konference og det årshjul, arbejdet med ISTP følger. Forretningsudvalget tog orienteringen til efterretning,

Forretningsudvalget bemærkede, at man ift. de nationale konferencer efter ISTP gerne ser, at den mere dynamiske arbejdsform fra ISTP videreføres med f.eks. rundbordssamtaler og plads til dialog.

Forretningsudvalget noterede sig, at det kan være vanskeligt at ændre ift. dette års nationale konference. Alt efter mulighederne opfordrede forretningsudvalget dog til, at man skabte mere tid til debat ved at ændre nogle af de planlagte indlæg til respons på hovedoplæggene af Andreas Schleicher og Per Fibæk Lauersen.

Ift. Per Fibæk Lauersens indlæg kunne respondenterne være en forvaltningschef, en uddannelsesleder og en underviser med fokus på konsekvenserne for praksis. Forretningsudvalget bemærkede, at de tre respondenter gerne måtte komme fra forskellige områder (erhvervsskoler, gymnasier mv.).

Forretningsudvalget opfordrede ligeledes til, at danske forskere inden for området inviteres til at deltage i konferencen. Derudover blev Børne- og kulturchefforeningen nævnt som mulige deltagere.

Punkt 3 DUS og Folkemødet

Vedlagt

Ingen bilag.

Sammenfatning

Forretningsudvalget skal evaluere DUS' fælles arrangement på Folkemødet 2018 og drøfte rammerne for et evt. arrangement på Folkemødet 2019.

Indstilling

Arbejdsudvalget indstiller til forretningsudvalget,

- at DUS fremover ikke afvikler et fælles arrangement på Folkemødet.
- at arbejdsgruppen i stedet anmodes om et forslag til fælles temaer, der kan indgå i DUS-organisationernes eget arbejde med Folkemødet. Evt. samarbejder mellem enkelte organisationer om konkrete arrangementer vil i givet fald ske bilateralt.

Sagsfremstilling

Forretningsudvalget besluttede på mødet den 21.-22. september 2017, at DUS ikke længere skulle have sit eget telt på Folkemødet. I stedet ville man i 2018 fokusere på ét større arrangement på en scene, hvor DUS lejede sig ind. Forretningsudvalget fastlagde efterfølgende temaet og de overordnede rammer for arrangementet på mødet den 4. december 2017.

Med det afsæt arrangerede DUS i samarbejde med Clement Kjersgaard det fælles debatarrangement: *"Stol på min faglige dommekraft - i en tid med test og målinger"* på Folkemødet i 2018. Arrangementet blev afholdt lørdag den 16. juni kl. 10.30–12.35 i Høiers Café, Allinge.

Arrangementet var opdelt i tre 'områder', hhv. 'Grundskole og daginstitutioner', 'Ungdomsuddannelser' og 'Videregående uddannelser'.

Overordnet program

Kl. 10.30 - 10.35 Velkomst v. Clement Kjærsgaard

Kl. 10.35 - 11.05 Kaminpassiar v. Bertel Haarder og Marianne Jelved om fordele og ulemper ved de seneste 15-20 års uddannelsesreformer

Kl. 11.05 - 11.25 De videregående uddannelser med fokus på professionshøjskolerne og læreruddannelsen

Kl. 11.25 - 11.55 Ungdomsuddannelserne

Kl. 11.55 - 12.35 Grundskolen og daginstitutioner
Debatten var opdelt i hhv. 'Daginstitutionerne', 'Folkeskolen' og 'Friheden til at gøre noget andet, end hvad flertallet gør'.

Overvejelser ift. Folkemødet 2019

Arbejdsgruppen bag DUS' arrangement på Folkemødet har været samlet for at evaluere dette års fælles arrangement samt samle op på erfaringer med tidligere arrangementer gennem årene, da mange af arbejdsgruppens medlemmer har planlagt og gennemført dem i en årrække.

Det har ikke altid været en let opgave at planlægge og gennemføre et arrangement, der kan leve op til alles forventninger. Derfor har arbejdsgruppen tilladt sig at opfordre forretningsudvalget til at tage stilling til en række spørgsmål allerede nu, da det efter gruppens samlede faglige dømmekraft er nødvendigt for, at arbejdsgruppen kan levere det bedst mulige resultat på næste års Folkemøde.

Arbejdsgruppen opfordrer derfor DUS' forretningsudvalg til allerede nu at træffe beslutning om følgende:

- Skal der på Folkemødet 2019 igen være ét fælles DUS-arrangement, eller skal DUS-organisationerne opfordres til at lave 'egne' arrangementer med en eller flere af de øvrige DUS-organisationer om et fælles tema?

Skulle forretningsudvalget beslutte sig for et fælles arrangement, betyder det også, at organisationerne forpligter sig til at stille den nødvendige arbejdskraft til rådighed for planlægning og gennemførelse af arrangementet.

Hvis forretningsudvalget ønsker, at der skal være et fælles DUS-arrangement på Folkemødet 2019, opfordrer arbejdsgruppen til, at forretningsudvalget også drøfter følgende:

- 1) Da DUS ikke længere har sit eget telt, er kravet til sted, at der skal være plads til 75-100 deltagere, samt at DUS kan få et centralt tidspunkt for sit 'slot'.

Det fordrer, at plads og tidspunkt er på plads senest i november/december 2018. Derfor skal forretningsudvalget gerne allerede nu beslutte, om der er nogle steder/organisationer, som man *ikke* vil anvende, eller om der er frit valg for arbejdsgruppen, herunder til at afsøge mulighederne hos de to hovedorganisationer.

- 2) Vil forretningsudvalget give arbejdsgruppen frie hænder til at videreudvikle formen for arrangementet og dermed ikke stille krav, som at det skal være en klassisk debatform, at alle formænd for DUS-organisationerne skal i panel, eller at der skal være en bestemt moderator?
- 3) Arbejdsgruppen opfordrer forretningsudvalget til, at temaet for et fælles arrangement i 2019 vælges så hurtigt som muligt. Temaet må gerne være foldet ud, så det står klart for arbejdsgruppen, hvad det skal dække over.

Ved udvælgelse af det politiske tema skal forretningsudvalget gerne samtidig tage stilling til, om det er vigtigst, at det bliver et dagsordenssættende arrangement, eller et arrangement der primært henvender sig til organisationens egne medlemmer. Dette års event "Stol på min faglige dømmekraft" er et eksempel på det sidste, mens sidste års event "Uddannelse betaler sig" om samfundets investeringer talte ind i en aktuel debat om, hvad der samfundsøkonomisk gav bedst afkast.

Arbejdsgruppen vil på baggrund af forretningsudvalgets ønsker udarbejde et forslag til et koncept for et fælles DUS-arrangement på Folkemødet 2019. Forslaget forelægges forretningsudvalget til endelig godkendelse.

Økonomi

Forretningsudvalget afsatte på mødet den 21.-22. september 2018 en samlet ramme på 100.000 kr. til DUS' arrangement på Folkemødet 2018. Udgifterne finansieres af organisationerne udenom DUS' budget efter den gældende fordelingsnøgle.

Regnskabet for arrangementet i 2018 lyder på følgende:

Leje af Høyers Café	21.375 kr.
Honorar ordstyrer og streaming på Ræson	38.538 kr.
<i>Udgifter i alt</i>	<u>59.913 kr.</u>

Spørgsmålet om finansiering af udgifterne til et DUS-arrangement på Folkemødet 2019 vil blive taget op på et kommende møde i forbindelse med, at arbejdsgruppen præsenterer sit forslag til koncept for arrangementet.

Videre proces

Arbejdsgruppen forelægger på et kommende møde et forslag til koncept og finansiering af DUS' arrangement på Folkemødet 2019 til endelig beslutning.

BESLUTNING

Forretningsudvalget tiltrådte arbejdsudvalgets indstilling.

Forretningsudvalget understregede, at fravalget af ét fælles arrangement ikke er et fravalg af samarbejde mellem underviserorganisationerne på Folkemødet. Forretningsudvalget opfordrede i stedet til, at organisationerne bilateralt samarbejder om konkrete arrangementer. Samt at det tænkes med i organisationernes egne forberedelser af folkemødet, hvor man kan samarbejde med de andre organisationer. Forretningsudvalget opfordrede ligeledes til, at organisationerne inviterer hinanden til egne arrangementer på Folkemødet.

Forretningsudvalget anmodede DUS' sekretariat om, at man forud for Folkemødet 2019 orienteres om de arrangementer, de forskellige organisationer forventer at afholde.

Med beslutningen nedlægges den DUS arbejdsgruppe, der hidtil har stået for at planlægge DUS' arrangement.

Punkt 4 10. klasse

Vedlagt

Bilag 1: DLF og 10. klasse

Bilag 2: GL og 10. klasse

Bilag 3: FSL og 10. klasse

Bilag 4: Uddannelsesforbundets og 10. klasse

Sammenfatning

Med afsæt i den politiske debat om placeringen af 10. klasse lægges der op til en drøftelse af medlemsorganisationernes holdninger til spørgsmålet. Drøftelsen indgår også som en forberedelse af et kommende temamøde med LO og DA om temaet 'Hvordan sikrer vi et mere balanceret uddannelsesvalg'.

Indstilling

Arbejdsudvalget indstiller til forretningsudvalget,

- at forretningsudvalget drøfter organisationernes holdning til 10. klasse, herunder placeringen.

Sagsfremstilling

DUS' forretningsudvalg tiltrådte den 6. juni, at emnet for et kommende temamøde med LO og DA bliver 'Hvordan sikrer vi et mere balanceret uddannelsesvalg'.

Under mødet den 6. juni blev det bl.a. nævnt, at man gerne så en drøftelse i DUS om organisationernes forskellige holdninger til 10. klasse inden temamødet. Til forretningsudvalgets forberedelse er der indhentet bilag fra organisationerne om deres holdning til 10. klasse (jf. bilag 1-4)

Politiske diskussioner om placeringen af 10. klasse

En del af baggrunden for drøftelsen er de politiske diskussioner om placeringen af 10. klasse.

LO og DA har den 7. september 2018 publiceret et fælles indspil til at styrke erhvervsuddannelserne. I indspillet indgår følgende om 10. klasse:

"10. klasse skal være begyndelsen på en ungdomsuddannelse. Erfaringer fra de såkaldte EUD10 og 20/20-ordninger skal opsamles og videreføres. Og så vil det i mange tilfælde også give god mening at flytte 10. klasserne fysisk ud af folkeskolemiljøet og over på f.eks. erhvervsskolen."
(Hele indspillet kan ses her: [LINK](#))

Regeringen har den 13. september 2018 lanceres udspillet 'Fra folkeskole til faglært', der lægger op til to indsatser ift. 10. klasse.

- Nedsættelse af et ekspertudvalg om 10. klasse, der inden udgangen af 2019 skal komme med anbefalinger til, hvordan 10. klasse indholdsmæssigt kan rettes mod erhvervsuddannelserne og i større omfang end i dag placeres på erhvervsskolerne. Ekspertudvalgets anbefalinger skal omhandle indhold, tilrettelæggelsesformer, økonomiske incitamenter, forslag til udbydende skoleformer samt implementering. Ekspertgruppens anbefalinger skal desuden rette sig imod alle skoleformer, der i dag udbyder 10. klasse og 10. skoleår.

- Et ønske om at afsætte et tilskud til erhvervsskoler og kommuner, der skal bidrage til, at flere erhvervsskoler fremadrettet udbyder 10. klasse-aktivitet på vegne af kommunen.

Temamøde med LO og DA

Sekretariatene er i gang med at finde en konkret dato for det kommende temamøde. Processen er imidlertid blevet forsinket af sommerferie og udskiftning i kontaktpersonerne hos DA og LO.

Til orientering bemærkede forretningsudvalget følgende i forbindelse med, at man tiltrådte temaet for mødet:

- At en vejledningsindsats skal kunne rumme alle elever.
- At man trods mange ændringer i vejledningsindsatsen ikke har set en klar ændring i de unges uddannelsesvalg.

Ift. forslag til oplægsholdere er følgende forslag fremsat i DUS' forretningsudvalg:

- DEA's rapport fra 2011, 'Parat til uddannelse – De frafaldstruede unge og deres uddannelsesrejse', kunne indgå i temamødet som et oplæg. Det kunne f.eks. være ved DEA's administrerende direktør Stine Vang Elias.
- Der kunne findes inspiration i arbejdet med udgivelsen 'Udsyn i udskolingen', som er udgivet af Danmarks Lærerforening, KL, VIA University College og Aarhus Universitet i 2016. F.eks. fra en af de skoler, der var med i projektet.
- En anden oplægsholder kunne være Noemi Katznelson fra Center for Ungdomsforskning, der kunne sætte fokus på, overvejelserne hos de unge.

Økonomi

Udgifter til oplægsholder afholdes på budgettet for møder i DUS.

Videre proces

Sekretariatet fortsætter planlægningen af et temamøde med LO og DA på baggrund af forretningsudvalgets bemærkninger

BESLUTNING

Temamødet med DA og LO afholdes den 26. oktober 2018 kl. 13.30-15.30.

Forretningsudvalget drøftede organisationernes holdninger til 10. klasse. Der var i forretningsudvalget enighed om, at 10. klasse skal understøtte og informere elevernes egne valg og dermed ikke målrettes bestemte ungdomsuddannelser.

På baggrund af drøftelsen besluttede forretningsudvalget at udarbejde et fælles papir på 1-2 sider med DUS' holdning til 10. klasse.

Papiret skal i første omgang indgå i det planlagte temamøde med LO og DA den 26. oktober. Efterfølgende kan det sendes til undervisningsministeren og partiernes uddannelsespolitiske ordførere. Det blev på mødet ligeledes nævnt, at papiret evt. kunne danne udgangspunkt for et foretræde for Folketingets Undervisningsudvalg.

FSL og GL blev anmodet om at udarbejde et udkast, der sendes til skriftlig behandling i forretningsudvalget.

Punkt 5 OK18 og perspektiver ift. OK21

Vedlagt

Ingen bilag.

Sammenfatning

Der lægges op til en drøftelse i forretningsudvalget af, hvordan man holder fast i sammenholdet mellem de faglige organisationer efter OK18.

Indstilling

Arbejdsudvalget indstiller til forretningsudvalget,

- at formændene for organisationerne på mødet kort præsenterer deres overvejelser om det videre samarbejde i fagbevægelsen efter OK18 samt hvilke initiativer, man evt. overvejer at sætte i gang
- at forretningsudvalget på den baggrund drøfter samarbejdet efter OK18 og perspektiverne i ift. OK21
- at forretningsudvalget drøfter mulighederne i en kommende dialog mellem KL og RLTN og forhandlingsorganisationerne om den danske model på det offentlige område.

Sagsfremstilling

Vurderingen er, at fællesskabet under OK18 i høj grad byggede på fælles frustrationer om nedskæringer og arbejdsvilkår. Samarbejdet var ligeledes drevet af lokale samarbejder mellem organisationerne i lige så høj grad som samarbejde på hovedorganisationsniveau.

Der lægges fra arbejdsudvalgets side op til en fælles drøftelse i forretningsudvalget af, hvordan man samler op på samarbejdet, det videre samarbejde i fagbevægelsen på bagkant af OK18 og perspektiverne ift. OK21.

Drøftelsen afvikles efter nedenstående ramme:

1. Indledende oplæg v. Anders Bondo Christensen
Perspektiverne for samarbejdet efter OK18 og ift. OK21
2. Kort runde v. formændene for organisationerne
Overvejelser ift. samarbejdet efter OK18 og evt. initiativer, man forventer at igangsætte.
3. Fælles drøftelse
4. Opsamling v. Annette Nordstrøm.
Hvilke pejlemærker kan der udledes af drøftelsen?

Den danske model

KL og RLTN gav under overenskomstforhandlingerne i 2018 et mundtligt tilsagn om, at man ville gå i dialog med forhandlingsorganisationerne om den danske model på det offentlige område. De indledende møder mellem parterne er ved at blive lagt i kalenderen.

Der lægges på mødet op til en drøftelse af, hvilke muligheder organisationerne ser i det samarbejde, der nu indledes mellem arbejdsgiverne og forhandlingsorganisationerne.

Videre proces

Forretningsudvalget tager på baggrund af opsamlingen på mødet stilling til, hvilke temaer og indsatser, man evt. vil arbejde videre med.

BESLUTNING

Forretningsudvalget drøftede samarbejdet ift. OK18 og perspektiverne frem mod OK21.

Der var enighed i forretningsudvalget om, at sammenholdet var det store resultat af OK18, samt at det er arbejdspresset og angrebet på den professionelle stolthed, der har bundet organisationerne sammen.

Det blev under drøftelsen fremhævet, at det er vigtigt, man griber de mange muligheder, der er for at understøtte fortsat samarbejde frem mod OK21. Det gælder også under de private overenskomstforhandlinger i 2020. Det blev ligeledes bemærket, at DUS kan have en vigtig rolle, da man har organisationer i begge de to hovedorganisationer.

Ift. dialogen om den danske model på det offentlige område var forretningsudvalget enig i, at dialogen startes af Forhandlingsfællesskabet og KL.

Der var i forretningsudvalget interesse for at se nærmere på, om vilkårene for arbejdet som underviser og pædagog giver særlige udfordringer ift. individualisering af løn. Det blev bemærket, at der kan være viden at hente internationalt.

Punkt 6 Medlemstal og kontingent

Vedlagt

Bilag 1: Ønske fra DM om ændring i opgørelsen af medlemmer ift. beregningsgrundlaget for kontingentet.

Sammenfatning

Dansk Magisterforening (DM) ønsker en debat i DUS' forretningsudvalg om præmisserne for opgørelse af medlemstal ift. organisationernes kontingent til DUS.

Indstilling

Arbejdsudvalget indstiller til forretningsudvalget

- at forretningsudvalget drøfter forslaget fra DM.

Sagsfremstilling

Jf. DUS' vedtægter betaler medlemsorganisationerne et årligt kontingent til samrådet. Selve størrelsen af kontingentet fastsættes af forretningsudvalget som et beløb pr. medlem, hvilket sker i sammenhæng med behandlingen af budgettet for det kommende år.

Som det fremgår af vedtægternes § 6 beregnes kontingentet på grundlag af ”antal aktive medlemmer pr. seneste 1. januar”. Antallet af aktive medlemmer betragtes normalt som alle medlemmer ekskl. pensionister, studerende og medlemmer på særlige vilkår.

Til forskel fra andre medlemsorganisationer i DUS er en stor andel af DM's medlemmer ansat uden for uddannelsessektoren og har dermed ofte andre faglige forhold og interesser end den 'størst mulige

indflydelse på de faglige og pædagogiske forhold, som DUS beslutter sig til at samarbejde om' (jf. DUS' formålsbeskrivelse).

DM ønsker derfor, at grundlaget for beregningen af kontingentet til DUS ændres fra alle aktive medlemmer til "medlemmer, der er ansat i uddannelsessektoren, men som ikke er studerende eller ledige."

Ændringer af DUS' vedtægter kræver 2/3 flertal blandt alle medlemmer af forretningsudvalget (mindst 7 medlemmer).

Økonomi

DM er for 2018 opkrævet kontingent for i alt 32.161 aktive medlemmer. DM oplyser til sammenligning, at 9.245 af de aktive medlemmer var ansat inden for uddannelsessektoren.

Forretningsudvalget fastsatte den 4. december 2017 kontingentet for 2018 til 5,75 kr. pr. medlem. Hvis DM's beregningsmodel var lagt til grund for beregningen af medlemstal i 2018, ville det dermed have medført mindre kontingentindtægter i 2018 på i alt 131.767 kr.

For at opretholde samme samlede kontingentindtægt i 2018 med DM's ændringsforslag, ville der skulle kompenseres med et højere kontingent pr. medlem for alle DUS-organisationerne. Det ville umiddelbart betyde et kontingent på ca. 6,6 kr. pr. medlem i stedet for 5,75 kr.

Der er i beregningen ikke taget højde for evt. medlemmer i de øvrige organisationer, der ikke er ansat inden for undervisningssektoren.

En ændring i opgørelsen af medlemstal vil også påvirke DUS-fordelingsnøgle for de initiativer, der måtte igangsættes af forretningsudvalget og finansieres uden for DUS budget. Da DM ikke er tilmeldt ordningerne om a conto betaling for sager om psykisk rådgivning eller tillægskontingent vedr. arbejdsskadesager, vil en evt. ændring ikke påvirke den del af budgettet.

Videre proces

Forretningsudvalgets beslutning indgår i forudsætningerne for beregningen af kontingentet for 2019 og frem. Forretningsudvalget forventes at behandle kontingentet for 2019 i sammenhæng med budgettet på mødet den 8. november 2018.

BESLUTNING

Forretningsudvalget drøftede spørgsmålet om opgørelse af medlemmer ift. kontingent. Der var blandt organisationerne forståelse for DM's forslag.

Arbejdsudvalget forbereder på baggrund af drøftelsen et oplæg til det næstkommende møde i forretningsudvalget i sammenhæng med den planlagte drøftelse af DUS' budget for 2019. Man vil bl.a. se på, om budgettet har den rette størrelse.

Punkt 7 Eventuelt

Anders Bondo Christensen, DLF, orienterede om, at Lærernes Centralorganisation har varslet blokade mod Skolen SPUTNIK med virkning fra den 28. september 2018.

Anders Bondo Christensen

/ Rasmus Møller

BILAG

Møde i DUS' forretningsudvalg

PUNKT 1

REFERAT FOR DLI-MØDE

MANDAG 16. april 2018 KL. 13:00-15:30

Lokale 432, DLF, Vandkunsten 12

Deltagere: Stig G. Lund (BUPL), Jan Bauditz (DLF), Hans Laugesen (GL), Frank Jørgensen (Uddannelsesforbundet), Aldis I. Nielsen (DLI), Emilie Valmin (DLI) og Kristina Aaltonen (DLI)

Afbud: Josua Christensen (FSL) og Jens Vraa Jensen (DM)

1. GODKENDELSE AF DAGSORDEN

Det blev foreslået at behandle punkt 6 om NLS efter punkt 2.

Beslutning:

- At godkende dagsordenen med ovenstående ændring

2. GODKENDELSE AF REFERATER

Bilag: 2.1. Godkendt referat for DLI-møde 19/2 2018, 2.2. Udkast til referat for DLI-møde om landerapport 14/3 2018.

Beslutning:

- At referatet for mødet 19/2 justeres under punkt 3.5 (Fremme af livslang læring). Efter sidste sætning tilføjes : *"Vejledning om uddannelse for voksne var ikke tilstrækkelig medtaget i trepartsaftalen om voksnes efter- og videreuddannelse"*
- At referatet for DLI-mødet 14/3 2018 godkendes

3. NLS – dansk formandskab og konference i oktober 2018

Bilag: 6.1. NLS Verksamhetsplan 2018

DLI-kontoret orienterede medlemmerne om det danske formandskab for NLS og årets tema: Tendenser i uddannelsesreformer. På den baggrund afholdes der en temadrøftelse om uddannelsesreformer på styrelsesmødet d. 7.-8. maj 2018. Erfaringerne fra denne drøftelse inddrages i forberedelserne til NLS-konferencen 10.-11. oktober 2018 om samme tema. Det er hensigten, at temaet vil danne en pædagogisk ramme, hvor organisationerne kan reflektere over egen praksis på flere planer – nordisk, nationalt, sektorspecifikt og på organisationsniveau. BUPL's arbejde med at sammenligne nyeste reformer på førskoleområdet i de nordiske lande fremhæves som et eksempel på, hvordan man kan arbejde med reformer. Stig G. Lund vil dele resultaterne med de øvrige medlemmer.

Der afholdes et møde om konferencen for de danske NLS-organisationer med henblik på at sikre sektorinput og andre forslag til konferencens indhold samt for at sikre en kobling mellem NLS-sektorenes generelle arbejde og konferencen. Følgende skal inviteres til dette møde der indkaldes af Kristina: Morten Bayer, GL, Jan Bauditz, DLF, Stig G. Lund, BUPL og Tina Bøgehave Christiansen og Frank Jørgensen, Uddannelsesforbundet. Da FSL ikke var til stede på mødet, er det endnu uvist, hvordan de vil blive repræsenteret.

Beslutning:

- At drøftelserne tages til efterretning
- At BUPL deler resultaterne af deres arbejde med sammenligning af reformer med resten af medlemmerne
- At Kristina indkalder til møde om konferencen for de danske NLS-organisationer

4. Det Europæiske Semester – input til DLI positionspapir

Bilag: 3.1.: Referat fra EC præsentation af landerapport i Kbh. 19/3 2018, 3.2. DLI-notat om landerapporten, 3.3. DLI-notat om Kommissionens januarpakke om uddannelse

DLI-kontoret orienterede om mødet med Klaus Körner, DG EAC, og det blev drøftet hvorvidt Kommissionens fact finding missions til efteråret også bør involvere møder med Skolelederforeningen, og møder mellem Kommissionens udsendte tjenestegrene og konkrete fagpersoner som evalueringseksperter, forskere osv. Jan Bauditz vil udarbejde en liste over eksperter, som kan præsenteres for Kommissionen. Kommissionen ønsker at lave et flerdagsarrangement med bl.a. en præsentation af 'Education & Training Monitor 2018' i Danmark. Her efterlyses inputs fra DLI's medlemsorganisationer til indhold særligt inden for digitalisering.

Med udgangspunkt i det nationale reformprogram vil DLI-kontoret undersøge hvilke områder, der kan indgå i et positionspapir om det Europæiske Semester. Her foreslås bl.a. temaer uden den store politiske bevågenhed så som *equity*. Dette tema skal ses i sammenhæng med PISA-undersøgelsen, hvor social lighed er et hovedfokus sammen med *performance*, der dog får langt større politisk bevågenhed. Problemer med at integrere elever med migrantbaggrund kan foranledige et større fokus på social lighed. Det drøftes desuden, hvordan reformer og nedskæringer og deres indbyrdes betydning kan inddrages. Bl.a. gennem en undersøgelse af, hvad der spares væk, som konsekvens af omprioriteringsbidraget, samt det todelte fokus på både kvalitet og besparelse, der oftest indgår i danske uddannelsesreformer. DLI vil arbejde hen imod at komme med bud og løsninger på, hvad der bør investeres i både ressourcemæssigt og finansielt.

Der var foreløbig enighed om at temaer som 1) nedskæringer, fx qua omprioriteringsbidraget, 2) integration af elever med migrantbaggrund i uddannelsessystemet samt 3) digitaliseringsdagsordenen skal indgå i et positionspapir.

Det drøftes desuden, hvordan regeringens integrationsudspil (ghettoplanen) behandles i medlemsorganisationerne og at DLI-medlemmerne sender holdninger og pressemeddelelser til DLI-kontoret.

Stig G. Lund afgav nogle kommentarer om notatet om januarpakken, som DLI-kontoret tager til efterretning.

Beslutning:

- At der arbejdes videre med hvilke emner og problemstillinger et DLI positionspapir skal indeholde.
- At DLI-kontoret arbejder videre med Det Europæiske Semester, herunder udarbejdelse af et DLI positionspapir, på baggrund af drøftelserne
- At Stig sender links og baggrundsinformation på et satspuljeprojekt om bekæmpelse af radikaliserings og ekstremisme i uddannelsesregi.
- At DLI-kontoret udsender en mail om Bruxelles-turen med hotellets navn og foreløbig programplan.

5. EI's Framework of Professional Teaching Standards

Bilag: 4.1.: Report of EI ExBo meeting 2-25/1 2018

Det blev drøftet, hvorvidt EI's initiativ om et rammeværk for underviserstandards risikerer at lægge op til øget konkurrence mellem lærerne og skabe et A- og B-hold. DLI anser det for problematisk, at man med forslaget forsøger at gøre standarder for undervisning universelle inden for et område præget af kulturelle faktorer og store forskelle i rammer og indhold for undervisning mellem lande. Det blev fremhævet at forslagets indhold kan være svært at gøre anvendelig på nationalt niveau. Det er ikke hensigtsmæssigt at lave noget, som kun er brugbart i forhold til OECD og UNESCO. Alternativt skal der udarbejdes brede formuleringer, såsom at alle undervisere skal have en læreruddannelse. DLI ønsker at rådføre sig med de øvrige nordiske kolleger om deres holdning til universelle underviserstandards, og eventuelt tage sagen op på NLS' styrelsesmøde, hvilket Stig G. Lund vil arbejde videre på. Ambitionen er at reducere arbejdet til nogle få essentielle principper.

Beslutning:

- At drøftelserne tages til efterretning
- At inddrage nordiske kolleger i en koordinering af synspunkter om EI's forslag til rammeværk for underviserstandards

6. EI's TEN Global

Bilag: Se bilag 4.1.

De nordiske lande har haft opmærksomhed på økonomi, praksis, indhold og proces i EI-initiativet til en digital underviserplatform. OECD har også en platform, der både henvender sig til lærere, elever og forældre. Det blev drøftet, hvorvidt platformen er en EI-opgave, og hvorvidt platformen mon lever op til persondataforordningen. DLI mener, at en god platform bør faciliteres på en sådan måde, at det ikke blot er den enkelte lærer, der bestemmer indholdet, men at der sikres et relevant og fagligt indhold på platformen. Sagen kan aktuelt inddrages på NLS' styrelsesmøde.

Beslutning:

- At drøftelserne tages til efterretning
- At igangsættes en koordinering af synspunkter med nordiske kolleger

7. ORIENTERING FRA DLI-ORGANISATIONER OG SEKRETARIAT

Bilag: 7.1. Følgebrev fra EI vedrørende EI struktur, 7.2. Resume af besvarelser af høring om EI strukturer, 7.3. Mailkorrespondance med UVM om ET2020-arbejdsgrupper.

Sagen om strukturændringer i EI kan indgå på NLS' styrelsesmøde, hvilket DLI vil arbejde videre på. EI-sekretariatet har opsummeret medlemmernes høringssvar fra sidste år om kontingentsystemet og strukturændring i EI, og der kan responderes på denne opsummering frem til den 15. maj 2018. Frem mod kongressen i 2019 høres medlemsorganisationerne, og det drøftes, hvorvidt der skal udarbejdes en fælles høring blandt DLI-organisationer, hvor også NLS kan inddrages – bl.a. på spørgsmålet om hvorvidt regionerne skal have ensartede strukturelle rammer, og hvilken rolle generalsekretæren og formanden skal spille. Vedtægtsændringer skal fremlægges til EI bestyrelsesmøde i efteråret 2018.

Hans Laugesen orienterede om TALIS 2018, der aktuelt forløber. En samlet dataopsamling skal ligge klar 30. november 2018, og den endelige rapport offentliggøres i juni 2019. Danmarks svarprocent var for lav under pilotprojektfasen, og DLI-medlemmerne er derfor interesseret i svarprocenten for selve hovedundersøgelsen. DLI undrer sig ligeledes over, hvorfor Undervisningsministeriet ikke har været mere opsøgende omkring dette. DLI-kontoret vil undersøge, om kolleger i DLF kan inddrages.

Der orienteres om støttehilsner og videoer fra den europæiske fagbevægelse i forbindelse med overenskomstforhandlingerne. Derudover er DLI-medlemmerne enige om, at mødet med EU-specialudvalget d. 30. april ligger på et uhensigtsmæssigt tidspunkt. Kristina tager kontakt til undervisningsministeriet for at opfordre til at finde en anden dato for mødet.

DLI-kontoret orienterede om den arbejdsgruppe, som blev nedsat i forbindelse med ISTP den 22.-23. marts. DUS FU vil blive informeret om arbejdsgruppen og opfordret til at udpege medlemmer til gruppen samt forslag til indhold. DLI-medlemmerne vil ligeledes undersøge, hvilke kollegaer der er oplagte kandidater. En del af gruppens arbejde vil blive at planlægge en konference om enten 'teachers well-being' eller 'fremtidens pædagogik'. Åse Bonde fra DLF's sekretariat at tovholder for arbejdsgruppen, og hun modtager gerne forslag til indhold til konferencen.

Beslutning:

- At orienteringerne tages til efterretning
- At DLI-kontoret opfordrer ministeriet til at udskyde EU-specialudvalgsmøde til senere end den 30. april.

8. EVT.

PUNKT 2

DUS-KONFERENCE 2018 – Betydningen af trivsel, anerkendelse og oplevelsen af at kunne lykkes – et nyt perspektiv på betydningen for den gode undervisning

DUS-konference d. 19. november 2018 fra 13.00-16.00, Johan Borups Højskole/BLOX.

Formål

Undervisningsministeriet og Danske Undervisningsorganisationers Samråd (DUS) har igennem de seneste x år samarbejdet om at sætte fokus på udviklingen af underviserprofessionen. I forlængelse af dette samarbejde afholdes en fælles konference, som har til formål at bringe undervisningspolitikere, underviserorganisationer og fagfolk sammen for at udveksle viden og erfaringer om, hvordan man kan understøtte underviserprofessionen i fortsat at imødekomme udfordringerne ved det 21. århundredes uddannelse med henblik på at forberede eleverne og de studerende bedst muligt på fremtiden.

Konferencen tager afsæt i den årlige internationale konference 'The International Summit of the Teaching Profession (ISTP)', som i år blev afholdt i Lissabon. Det er formålet, at den fælles nationale konference skal bygge bro mellem den nyeste internationale forskning, viden og tendenser om udviklingen af undervisningsprofessionen, som præsenteres på den internationale ISTP-konference, og samarbejdet om at udvikle undervisningsprofessionen i Danmark.

Konferencen vil være en årligt tilbagevendende begivenhed, som giver undervisningspolitikere, undervisningsorganisationer og fagfolk mulighed for at mødes og blive opdateret på den nyeste internationale og nationale forskning og viden om udviklingen af underviserprofessionen med henblik på at understøtte og styrke samarbejdet herom.

Temaet for årets konference er valgt på baggrund af den stigende forskningsmæssige anerkendelse af, at trivsel, anerkendelse og self-efficacy blandt undervisere er en væsentlig forudsætning for at skabe gode undervisningsmiljøer, hvor elever og studerende trives og udvikler sig på bedst mulig vis.

Konferencen vil være en kombination af oplæg fra internationale og nationale forskere om de nyeste tendenser og viden kombineret med oplæg om erfaringer og viden fra praksis. Afslutningsvis vil der være en åben debat om, hvordan undervisningspolitikere, fagorganisationer og fagfolk kan samarbejde om at omsætte viden til praksis med afsæt i dagens oplæg.

Årets keynote speaker er Andreas Schleicher, som er direktør for OECDs afdeling for Education and skills, som er hovedforfatteren bag den rapport, som danner afsæt for den årlige ISTP-konference.

Program

Tid	Aktivitet
13.00-13.15	Velkomst v/ Undervisningsministeren Merete Risager og formanden for Danmarks Lærerforening Anders Bondo
13.15-13.45	Oplæg v/ Andreas Schleicher – Teachers’ well-being, confidence and self-efficacy - The importance of teachers’ well-being, confidence and self-efficacy Direktør for the Directorate of Education and Skills OECD
13.45-14.15	Oplæg v/ Søren C. Winter – Self-efficacy: Hvad ved vi om betydningen af underviseres self-efficacy i en dansk kontekst? Professor i statskundskab og offentlig administration, ansat ved VIVE og med mange års erfaring fra folkeskolereformens følgeforskningsprogram
14.15-14.30	Kaffe og kage
14.30-15.00	Oplæg v/ Per Fibæk - Hvordan arbejdes der med underviseres self-efficacy i praksis og hvad betyder det for lærernes professionelle dømmekraft og den gode undervisning?
15.00-15.30	Afsluttende oplæg v/ Tage Søndergård Kristensen: Viden fra praksis om forholdet mellem trivsel og produktivitet – hvilken rolle professionel kapital? Stifter af Task-Consult og tidligere professor på NFA (Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø)
15.30-16.00	Q&A og debat: Hvad er de fremadrettede perspektiver for samarbejdet om at udvikle lærerprofessionen set i lyset af dagens indlæg? Hvad er fremtiden på området og hvordan arbejdes der videre hermed?
16.00	Farvel og tak for i dag

PUNKT 4

Forenklet 10. klasse -mere udbytte og retning

10. klasse skal styrkes, så det i endnu højere fungerer som et overgangsår, som løfter de unge fagligt, personligt og socialt og gør dem i stand til at vælge ungdomsuddannelse.

Flere kommuner, efterskoler og friskoler har i en årrække gjort sig erfaringer med en bred vifte af 10. klassetilbud. Tiden er nu kommet til, at man samler de bedste erfaringer i et forbedret tilbud målrettet de elever, som har behov for personlig og social udvikling og er uafklarede eller mangler de nødvendige, faglige færdigheder, der skal til for at begynde på en ungdomsuddannelse.

Det, som de unge efterspørger, er et overgangsår, der styrker dem fagligt, personligt og socialt, samtidig med at de får mulighed for at stifte bekendtskab med deres ønskeuddannelse, uden at de føler, at det begrænser deres muligheder. Samtidig er der behov for mere plads til udfoldelse af praksisfaglighed, kreativitet og nysgerrighed.

Gymnasireformen og EUD-reformens karakterkrav betyder, at man nu kan dumpe i folkeskolen. Det gør grundtanken bag 10. klasses mere relevant end nogensinde før. Samtidig er uddannelsesloftet et tydeligt politisk signal til de unge om, at deres uddannelsesvalg skal være rigtigt første gang. For mange unge er 10. klasse et afgørende år, hvor de bliver styrket både fagligt, socialt og personligt, hvilket gør dem bedre i stand til at vælge og gennemføre den rigtige ungdomsuddannelse.

Ifølge en undersøgelse fra EVA fra 2011¹ har elever, der har gået i 10. klasse, mindre frafald, og de gennemfører hurtigere deres kommende uddannelse end sammenlignelige grupper af unge. 10. klasse har desuden en positiv indflydelse på elevernes uddannelsesparathed, deres skoletrivsel og motivation. Den positive udvikling er særligt stor for elever, der fortsætter på erhvervsuddannelserne efter 10. klasse. Det er afgørende, at et nyt 10. klassetilbud bygger videre på disse gode erfaringer.

Nedenfor præsenteres tre forslag til en forenklet 10. klasse med mere udbytte og retning:

1. *Regelforenklning - og ens regler for alle typer af 10. klassesisstitutioner*
2. *Pligt til oprettelse af 10. klassecentre i alle kommuner*
3. *Krav om geografisk placering ved gymnasier og erhvervsskoler*

¹ <https://www.eva.dk/grundskole/evaluering-10-klasse?searchterm=10.%20klasse>

Regelforenkling - og ens regler for alle typer af 10. classesinstitutioner

10. klasse i folkeskolen er over årene blevet pålagt stadig flere krav til form og rammer som følge af løbende reformer. De mange særkrav har fået et omfang, så kommuner som eks. København helt har opgivet at udbyde 10. klasse i regi af folkeskolen, som i henhold til folkeskoleloven er en kommunal forpligtigelse. I stedet har de - ligesom en række andre kommuner - benyttet sig af en juridisk finte og flyttet deres 10. klasser eller store dele af tilbuddet over i regi af den kommunale ungdomsskole, hvor der er betydeligt færre regler.

Den nuværende situation er i sagens natur uholdbar. Derfor er der brug for en revision og en forenkling af reglerne for 10. klasse.

Der vil være tale om en regelforenkling, som gør 10. klasse til et mere entydigt og enkelt tilbud på tværs af alle de institutioner, som har 10. klassetilbud i dag. Regelforenklingen kan f.eks. omfatte en tydelig lempelse af kravene til den obligatoriske og valgfrie del af 10. klasse samt til undervisernes kvalifikationer i konkrete undervisningsforløb. Det bør afdækkes, hvilke yderligere bestemmelser som står i vejen for et smidigt og ikke-bureaukratisk 10. klassetilbud.

Det vil fortsat være folkeskolelovens bestemmelser om 10. klasse, som er udgangspunktet for de øvrige tilbud. Disse regler forenkles og er fremover udgangspunktet for alle 10. klassetilbud.

Dette med henblik på at undervisningen lettere kan tilpasses til elevgruppens behov og interesser samt de lokale muligheder for samarbejde mellem 10. klasse, erhvervsskoler, gymnasier og det lokale arbejdsmarked.

Forslag:

Alle typer af 10. klassetilbud, kommunale 10. klassecentre, ungdomsskoler, efterskoler, frie fagskoler m.v. får ensartede regler gennem en regelforenkling af folkeskolelovens bestemmelser om 10. klasse.

Pligt til oprettelse af 10. klassecentre i alle kommuner

Flere kommuner har gennem en årrække med succes flyttet deres 10. klasser til selvstændige 10. klassecentre, så det er en udvikling, der allerede er i fuld gang. I centrene opbygges et stærkt pædagogisk og didaktisk undervisningsmiljø, som kan favne alle elever, både de uafklarede og dem med behov for faglig opkvalificering.

De kommunale 10. klassecentre har en overgangsfrekvens til erhvervsuddannelse på næsten 40 pct., hvilket er højest af alle 10. klassetilbud. Ved at forpligte alle kommuner til at oprette 10. klassecentre sættes der yderligere skub på denne udvikling. For at sikre at de nye 10. klassecentre udfordrer eleverne og hjælper dem til at træffe deres eget selvstændige og velmotiverede uddannelsesvalg, skal centrene være fri af institutionsinteresser.

Dette sikres bl.a. ved, at hvert center skal have sin egen bestyrelse, som kan sammensættes efter 10. klassebestemmelserne i folkeskoleloven. Samtidig indbygges en forpligtelse til, at det timeløse emne Uddannelse og Job skal indgå i et samarbejde mellem underviserne og de kommunale vejledere i den kommende ny KUI (kommunale ungeindsats).

Kommuner med udstrakt geografi eller begrænset elevgrundlag skal kunne opnå dispensation.

Forslag:

Alle kommuner forpligtes til at oprette selvstændige 10. klassecentre, som er uafhængige af sektor- og institutionsinteresser, herunder med egne bestyrelser.

Krav om geografisk placering ved gymnasier og erhvervsskoler

Som led i et lovarbejde om 10. klassebestemmelserne i lov om folkeskolen bør der indføres lovkrav om, at de nye kommunale 10. klassecentre skal placeres geografisk så tæt som muligt på de lokale erhvervsskoler og gymnasier. Alternativt kan undervisningsministeren gives en bemyndigelse til at beslutte, hvor de nye centre skal placeres ud fra indstilling fra kommunerne, ungdomsuddannelserne og arbejdsmarkedets parter. Samtidig bør der i en folkeskolelovens nye bestemmelser om 10. klasse indgå krav til samarbejde om konkrete undervisningsforløb mellem 10. klassecentre og ungdomsuddannelser. Tilsvarende krav bør indbygges i lov om erhvervsuddannelser og lov om gymnasiale uddannelser.

Bestemmelserne skal sikre, at undervisere i 10. klasse og på ungdomsuddannelserne får tid og ressourcer til i fællesskab at udvikle undervisningsforløb. Det skal bidrage til, at den nye 10. klasse giver et udbytte for de unge og har en tydelig retning mod ungdomsuddannelserne.

Forslag:

De nye selvstændige 10. klassecentre placeres så vidt muligt i nærheden af gymnasier og erhvervsskoler for at fremme et tæt og forpligtende samarbejde om konkrete undervisningsforløb.

Argumenter for at styrke den kommunale 10. klasse

- **De eksisterende kommunale 10. klasser sender flere elever på erhvervsuddannelser end nogen af de andre tilbud**

36 pct. af eleverne fra de kommunale 10. klasser vælger at gå på erhvervsskole. Hermed leverer de kommunale 10. klasser mere end dobbelt så mange elever til erhvervsskolerne som de kommunale 9. klasser og over fire gange flere end privatskolerne.

Andel af elever som vælger en erhvervsuddannelse fordelt på uddannelser				
	2015	2016	2017	2018
10 klasse på folkeskoler	33%	34%	35%	36%
10. klasse på privatskoler	12%	13%	13%	12%
10. klasse på efterskoler	17%	16%	16%	17%
9 klasse på folkeskoler	14%	14%	14%	14%
9 klasse på privatskoler	7%	7%	8%	8%
9. klasse på efterskoler	17%	17%	16%	18%

Kilde: <https://www.uddannelsesstatistik.dk/grundskolen/tilmelding-til-ungdomsuddannelse>

- **Kommunale 10. klasser hjælper mønsterbrydere på vej – efterskoler og private 10. klasser gør ikke**
 - Børn af ufaglærte, der går i 10. klasse, klarer sig bedre i forhold til at få en ungdomsuddannelse end dem, der ikke har gået i 10. klasse. **Chancerne for at blive mønsterbryder er 82 procent større, hvis man har gået i 10. klasse.** Det resultat stemmer overens med tidligere AE-analyser, der viser, at børn af ufaglærte har en gavnlig effekt af 10. klasse i modsætning til børn af forældre med længere uddannelser. Der er ingen signifikant effekt af 10. klasse på efterskole eller 10. klasser på privatskoler. (Fattigdom og forældres jobsituation har stor betydning for børns chancer, AE 2017)
https://www.ae.dk/sites/www.ae.dk/files/dokumenter/analyse/ae_fattigdom-og-foraeldres-jobsituation-har-stor-betydning-for-borns-chancer.pdf
- **Den eksisterende 10. klasse bryder den negative sociale arv**
 - 10. klasse betyder mest for børn af ufaglærte. Unge, der har ufaglærte forældre og får lave karakterer ved afgangsprøverne i dansk og matematik, får forbedret chancerne for at få en ungdomsuddannelse gevaldigt ved at tage 10. klasse. (Folkeskolen Skaber Mønsterbrydere, AE 2014)
https://www.ae.dk/sites/www.ae.dk/files/dokumenter/analyse/ae_folkeskolen-skaber-monsterbrydere.pdf

- **10. klassecentre fungerer og styrker blandt andet elevernes mulighed for at gennemføre en ungdomsuddannelse**
 - 10. klassecentre fungerer bedre end 10. klasser på skolerne og styrker blandt andet elevernes mulighed for at gennemføre en ungdomsuddannelse. Det viser en undersøgelse, som Nationalt Center for Skoleforskning (NCS), DPU, Aarhus Universitet, har gennemført sammen med Program For Læringsledelse (PFL), Aalborg Universitet.
<http://ncs.au.dk/aktuelt/nyheder/nyhed/artikel/10-klassecentre-fungerer-bedre-end-10-klasser-paa-skolerne/>
- **Faglige miljøer**
 - Med de kommunale 10. klassecentre har man opbygget specialiserede faglige og pædagogiske miljøer omkring undervisning og vejledning af 15-16 årige, som er uafklarede eller mangler de nødvendige faglige færdigheder, der skal til for at begynde på en ungdomsuddannelse. I bedste fald vil det tage lang tid at opbygge den samme faglige tyngde i regi af erhvervsskolerne.

Argumenter for hvorfor Venstres forslag om at flytte 10. klasse til EUD er uhensigtsmæssigt

- **Uden et alment kommunalt 10. klassestilbud vil flere børn føle sig pressede til et for tidligt uddannelsesvalg**
 - Vi ved, at de nuværende 10. klasses-elever har signifikant mindre frafald på ungdomsuddannelser, når de efter 10. klasse vælger uddannelse [OBS: skal tjekkes en ekstra gang]
- **Få elever ønsker at tage 10. klasse på erhvervsskolerne**
 - Der er allerede mulighed for at søge en 10. klasse på erhvervsskole gennem de såkaldte EUD 10-forløb og 20/20 forløb. I 2018 er det kun ca. fire pct. af 10. klasse-eleverne, som har valgt dette.
- **Transport**
 - Mange elever, som ikke bor i nærheden af en erhvervsuddannelse, vil få rigtig lang transporttid.
- **Lokale erhvervsskoler er ofte højt specialiserede**
 - Lokale erhvervsskoler er ofte højt specialiserede. En fortsat bred geografisk tilstedeværelse af uddannelsesstilbud vil betyde, at 10. klasser skulle ligge i tilknytning til specialiserede tilbud som eksempelvis en land- og transportskole eller en søfartsskole.

- **Lukker succesfulde kommunale 10. klassecentre**
 - Mange kommuner har oprettet succesfulde 10. klassecentre, hvor elever har mulighed for at målrette 10. klassestilbuddet med alt fra sports- og erhvervslinjer til science-linjer. Disse velfungerende tilbud vil med Venstres forslag skulle lukke.
- **10. klasse på erhvervsskolerne vil snævre uddannelsen ind og gøre den uinteressant for bogligt orienterede elever**
 - Hermed udelukker man også de bogligt/gymnasialt orienterede elever, som med den rette indsats og brobygningsforløb kunne have fået øjnene op for eksempelvis de mere teoretiske fag på EUD og muligheden for EUX.
- **Færre elever i kommunale 10. klasser bliver en underskudsforretning**
 - 10. klasse i regi af folkeskolen er et godt og billigt uddannelsestilbud, som på prisen er fuldt konkurrencedygtigt med alternativerne.
- **Reproducere uønskede statushierarkier**
 - Ved at tvinge en gruppe af relativt svage elever ind på en uddannelse, som nærmest udelukkende retter sig imod erhvervsuddannelserne, vil man forstærke det uønskede statushierarki, hvor gymnasiet er for dygtige elever, mens erhvervsuddannelser er for dem, som ikke kan andet.
- **Erhvervsuddannelserne bør fokusere på deres kerneopgave**
 - Erhvervsuddannelserne er for indeværende præget af højt frafald, som blandt andet grunder i udfordringer med trivslen og undervisningsmiljøet. Samtidig kæmper de med at implementere den seneste EUD-reform. Dette er endnu et argument for ikke at overflytte unge, ofte fagligt eller socialt usikre elever til erhvervsuddannelserne.
- **Børn fra mindre privilegerede hjem udelukkes fra et bredt funderet 10. klasses-tilbud**
 - Kun børn med forældre, der har råd til en privatskole eller en efterskole, vil få adgang til et bredt forankret 10. klasses-tilbud, som ikke er koblet op på et bestemt valg af ungdomsuddannelse.

Her følger GL's holdning til placering af 10. klasse:

Formålet med 10. klasse nås bedst med den nuværende organisatoriske placering af 10. klasse. GL kan derfor ikke støtte, at 10. klasse flyttes til erhvervsskolerne. 10. klasse skal fortsat give et bredt afsæt for unge i deres videre vej til en ungdomsuddannelse og skal ikke begrænses til at være en forskole til erhvervsuddannelserne.

GL mener uddybende, at

- 10. klasse bør bidrage til at afklare og modne eleverne fagligt og personligt samt styrke deres valg af ungdomsuddannelse, og ikke primært forberede og vejlede til én type ungdomsuddannelse.
- Indholdet og formålet med elevernes uddannelse (og ikke den organisatoriske placering) bør være det afgørende for debatten om 10. klasse.
- Nøgleord for 10. klasse bør være elevernes mulighed for at forbedre sig fagligt og personligt, valgfrihed, individuel kvalificeret vejledning og en uvildig præsentation af forskellige ungdomsuddannelsesmuligheder.
- 10. klasse bør være alment dannende og ikke kun forberede til erhvervslivet.
- Det skal være legitimt og acceptabelt at vælge 10. klasse, for elever der har behov for personlig og faglig afklaring inden valg af ungdomsuddannelse.
- Kommunale 10. klassers funktion som et konstruktivt tilbud, også til udsatte unge, bør bevares.
- Brobygning mellem grundskolen og ungdomsuddannelser kan med fordel udvikles, og institutionerne forpligtes til at indgå og udbygge samarbejder og brobygningsindsatser.

10. klasse

Notat fra Frie Skolers Lærerforening

Når en elev har afsluttet 9. klasse og dermed opfyldt undervisningspligten, tilbydes et 10. klassetrin.

FSL opfatter 10.klasse som en del af grundskolen. Vi mener, at 10.klasse har en selvstændig berettigelse som et fagligt og alment dannende skoleår.

For manges vedkommende handler det 10. klassetrin om faglig opkvalificering i forhold til at kunne gennemføre den ønskede ungdomsuddannelse, men mange tager også 10. klasse for at blive tilstrækkeligt uddannelsesparate til at tage en ungdomsuddannelse. Andre oplever, fx via efterskolernes mangfoldige tilbud, en dannelsesrejse, der kvalificerer den enkelte elev til at kunne fungere som bevidst og bidragende borger i et demokratisk samfund.

FSL mener, at alle elever uanset fagligt niveau, socioøkonomisk og øvrig baggrund bør have mulighed for at gå i 10. klasse.

FSL betragter det 10. klassetrin som en vigtig investering i uddannelsessystemet, den enkelte borger og ikke mindst samfundet.

- **10. klasse bør ikke være målrettet en bestemt ungdomsuddannelse, men fortsat være præget af et alment fokus og mange valgmuligheder**
- **Alle bør have adgang til 10. klasse i folkeskoleregi**
- **Det bør fortsat være muligt at tilbyde 10. klasse i en fri skole**
- **Det bør fortsat være muligt at tilbyde 10. klasse på efterskole**
- **Uanset om en elev ønsker at tage en gymnasial uddannelse eller en erhvervsuddannelse efter 10. klasse, bør dette kunne adresseres i undervisningen**
- **Elevens valg af ungdomsuddannelse bør kvalificeres ved hjælp af en styrket vejledningsindsats for alle elever i både 9. og 10. klasse**

Om 10. klasse

10. klasse er ikke længere et tilbud, der udelukkende findes i folkeskolen. Flere og flere kommuner udlægger 10. klasse til andre uddannelsesinstitutioner fx EUD. Danmarks Lærerforening og Uddannelsesforbundet får en del spørgsmål fra tillidsvalgte og medlemmer til udviklingen. Hvordan kan og skal man forholde sig til disse ændringer på området? Det giver foreningerne i fællesskab svar på i vedlagte 2 notater, der er udarbejdet til tillidsrepræsentanter og kredse:

- 1) 10. klasse - et selvstændigt undervisningstilbud rettet mod overgangen til ungdomsuddannelserne
- 2) Procesvejledning om overflytning af 10. classes tilbud

Uddannelsespolitiske prioriteter vedr. samarbejde mellem folkeskolen, ungdomsskolen og erhvervsskoler om 10. klasse

Udbuddet af 10. klasse i kommunerne er under forandring. En forespørgsel blandt kredsformændene i Danmarks Lærerforening og foreningsformændene i Uddannelsesforbundet viser et tydeligt billede af, at flere og flere kommuner etablerer samarbejde om 10. klasse med erhvervsuddannelsesinstitutioner samtidig med, at de nedlægger tilbuddene i folkeskolen og i ungdomsskolen.

Danmarks Lærerforening og Uddannelsesforbundet er af den opfattelse, at kommunale aftaler om udbud af 10. klasse som tilbud på erhvervsskoler og gymnasier er en interessant mulighed for nogle unge. Men vi må fastholde, at der fortsat skal være kommunalt forankret tilbud med udgangspunkt i folkeskolelovens retskrav til elever og forældre suppleret med de væsentlige bidrag, ungdomsskoler giver.

10. klasse udlagt til en erhvervsskole efter driftsoverenskomst bliver af mange undervisere opfattet, som en kommunal spareøvelse uden nogen krav til det pædagogiske indhold. Vi vil fastholde, at ressourcerne holdes intakte, når samme type undervisning flytter mellem forskellige skoleformer. Det skal sikres, at der fastholdes samme kvalitet i 10. klasse uanset, hvor den tilbydes. Principperne fra virksomhedsoverdragelsesloven bør finde anvendelse, når 10. classes aktivitet gennem en driftsoverenskomst overgår fra at være en kommunal aktivitet til at blive varetaget på en erhvervsskole eller gymnasium.

I stedet for at nedlægge de kommunalt forankrede tilbud i 10. klasse, bør 10. klasse yderligere styrkes. Det kan ske ved at gøre undervisningen i 10. klasse mere praktisk orienteret og udvikle samarbejdet mellem skolen, ungdomsuddannelserne og arbejdsmarkedet.. Dette kan ske på flere måder, fx ved at lærere fra 10. klasse og ungdomsuddannelserne sammen tilrettelægger og gennemfører undervisningsforløb. Brug af to lærerordninger med 'gæstelærere' i 10. klasse fra ungdomsuddannelserne og omvendt.

10. klasse skal fortsat være et valgfrit tilbud uden visitation. Derfor er overgangsvejledning og herunder praktisk vejledning vigtig. Lærerne i folkeskolen og ungdomsskolen skal have kendskab til erhvervsuddannelserne og de videre uddannelsesmuligheder, der er indenfor området.

10. klasse er et selvstændigt undervisningstilbud rettet mod overgangen til ungdomsuddannelserne

10. klasses struktur og indhold

De gældende regler om folkeskolens 10. klasse blev gennemført med vedtagelsen af lov nr. 560 af 6. juni 2007. Loven trådte i kraft 1. august 2008.

Det fremgår af forarbejderne til loven at 10. klasse skal målrettes elever, som har behov for yderligere faglig kvalificering og uddannelsesafklaring for at kunne gennemføre en ungdomsuddannelse. Samtidig skal 10. klasse kunne samle unge op, der falder fra en ungdomsuddannelse. Hensigten med loven var at bidrage til, at mindst 95 pct. af en ungdomsårgang i 2015 gennemfører en ungdomsuddannelse.

10. klasse er et selvstændigt undervisningstilbud rettet mod overgangen til ungdomsuddannelserne.

Med lovforslaget blev reglerne i det nuværende kapitel 2a om 10. klasses struktur og indhold vedtaget. Heri fastsattes, hvad undervisningen i 10. klasse særligt skal tilgodese. Det er blevet tydeliggjort, at 10. klasse ikke er en fortsættelse af grundskolen, men overgangen til en ungdomsuddannelse. Samtidig blev det fastslået at der dermed ikke er tale om nogen indskrænkning af formålsbestemmelsen i § 1, der fortsat gælder for undervisningen i 10. klasse.

Undervisningen i 10. klasse skal i øvrigt kvalificere de unges valg af ungdomsuddannelse gennem vejledning og gennem brobygning til kompetencegivende ungdomsuddannelser eller kombinationer af brobygning og ulønnet praktik med et uddannelsesperspektiv.

Undervisningen skal målrettes elevens behov i forhold til at kunne gennemføre en ungdomsuddannelse. Den unge skal kunne vurdere og afprøve egne muligheder og interesser i forhold til kravene i de forskellige ungdomsuddannelser og dermed nå til en afklaring i forhold til valg af ungdomsuddannelse.

Hermed videreføres og udbygges intentionerne bag ændringen af folkeskoleloven fra 1999¹. 10. klasse er et selvstændigt undervisningstilbud rettet mod overgangen til ungdomsuddannelserne. Det blev præciseret, at der skulle ske en styrkelse af elevernes faglige kvalifikationer og en styrkelse og forbedring af vejledningen i 10. klasse. Bl.a. blev dansk, matematik og engelsk gjort til obligatoriske fag, og der blev indført en pligt for eleverne til at udfærdige en uddannelsesplan i 10. klasse. (som bilag er vedhæftet den fulde ordlyd af folkeskolelovens kapitel 2a.)

Det blev med vedtagelsen af de nye regler om 10. klasse fastholdt, at der ikke var visitation til dette uddannelsesstilbud, og at det stod frit for forældre og elever at vælge at gå i 10. klasse som led i den unges overgang fra grundskole til ungdomsuddannelse

Kombinerede 10. klasseforløb

Flere kommuner har efterspurgt muligheder for at skabe et tættere samarbejde mellem folkeskolen og institutioner, der udbyder erhvervsuddannelser, om 10. klasse. Som et element i Ungepakke II blev det med vedtagelsen af folkeskolelovens § 19e² muligt for en kommunalbestyrelse med virkning fra

¹ Lov nr. 406 af 2. juni 1999 om ændring af lov om folkeskolen m.fl. love (10. klasse)

² Lov nr. 640 af 14. juni 2010 om ændring af lov om folkeskolen og lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse (10. klasse på institutioner, der udbyder erhvervsuddannelse)

1. august 2010 at etablere et kombineret 10. klasse-forløb, der består af 20 ugers undervisning i en folkeskole eller den kommunale ungdomsskole efterfulgt af 20 ugers undervisning i en erhvervsuddannelses grundforløb. Desuden er der åbnet mulighed for, at en kommunalbestyrelse efter overenskomst med en institution, der udbyder erhvervsuddannelse, kan henlægge 10. klasse til en sådan institution. Institutionen, der udbyder erhvervsuddannelse, står for 10. klasse undervisningen på vegne af kommunalbestyrelsen. Ansvaret for opgaveløsningen påhviler således fortsat kommunalbestyrelsen i henhold til folkeskoleloven. Det er derfor en forudsætning, at institutionen, der udbyder erhvervsuddannelser og kommunalbestyrelsen er i løbende dialog om institutionens varetagelse af 10. klasseundervisningen og de rammer, der er fastsat i overenskomsten mellem institutionen og kommunalbestyrelsen.

I bemærkningerne til lovforslaget understreges, at målgruppen primært er skoletrætte, utilpassede unge med svage faglige forudsætninger og med svag motivation for skolegang.³

Af folkeskolelovens § 20 fremgår:

”Det påhviler kommunalbestyrelsen at sørge for undervisning i grundskolen og 10. klasse af børn og unge under 18 år, der bor eller opholder sig i kommunen, og hvis forældre ønsker dem optaget i folkeskolen, jf. § 54.”

Efter folkeskolelovens § 20, stk. 1, er der dermed et retskrav på at kunne følge undervisningen i 10. klasse i folkeskolen. Der kan derfor alene henvises til frie skoler – og med vedtagelsen af § 19e også institutioner, der udbyder erhvervsuddannelser – hvis forældrene samtykker hertil. En kommunalbestyrelse kan fortsat opfylde forpligtelsen til at tilbyde 10. klasse ved at henvise til en anden kommunes folkeskoler. Det medfører, at den skole, der er henvist til, bliver distriktsskole, og eleven får de rettigheder, det indebærer, bl.a. befordringsgodtgørelse, hvis betingelserne herfor er opfyldt.

Det er således fortsat kommunalbestyrelsernes ansvar at sørge for, at der er et udbud af 10. klasseundervisning i regi af folkeskolen enten i den pågældende kommune eller ved henvisning til en anden kommunes folkeskoler.

Andre udfordringer ved udbud af 10. klasse

Ud over de nye muligheder for at tilpasse 10. klasse til specifikke målgrupper har kommunerne via den kommunale udfordringsret, frikommuneforsøg og via ansøgning om diverse dispensationer haft mulighed for at tilbyde mange forskellige tilbud i 10. klasse. Lokalt har dette medført, at det bl.a. for forældre og elever kan være meget vanskeligt at gennemskue de forskellige tilbud i 10. klasse. Allerede i dag opfylder mange kommuner alene forældrenes og elevernes retskrav om et tilbud i en folkeskoles 10. klasse ved at henvise til en anden kommunes folkeskoletilbud.

Det er vanskeligt at gennemskue, hvilke regler, der gælder for de forskellige tilbud. Især kommuner, som alene tilbyder 10. klasse efter driftsoverenskomst med en erhvervsuddannelse, vil have svært ved at anvise relevante tilbud til eksempelvis de elever, der ønsker at komme i gymnasiet og ikke på en erhvervsuddannelse.

³ Lovforslag nr. 196 af 26 marts 2010 om ændring af lov om folkeskolen og lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse (10. klasse på institutioner, der udbyder erhvervsuddannelse)

Virksomhedsoverdragelse

Lov om virksomhedsoverdragelse skal anvendes, når 10. klasses aktivitet flyttes fra at være en kommunal opgave til at blive varetaget på en erhvervsskole. Det bør derfor tydeligt fremgå af driftsoverenskomsten mellem kommunen og erhvervsskolen, at lov om virksomhedsoverdragelse anvendes i forbindelse med flytningen af aktiviteten. Det betyder bl.a. at de lærere, der overføres fra folkeskolen eller ungdomsskolen til en erhvervsskole, ved overdragelsen skal have de løn- og ansættelsesvilkår, der var gældende ved varetagelsen af undervisningen i folkeskolen eller ungdomsskolen.

Evaluerings af 10. klasse

Danmarks Evalueringsinstituts (EVA) seneste undersøgelser⁴ om eleverne i 10. klasse viser, at 10. klasse bruges som overgang til alle typer af ungdomsuddannelser. Selv om man med 10. klasses loven fra 2007 med senere ændringer har forsøgt at målrette 10. klasse til en snævrere målgruppe, viser det sig, at der fortsat er tale om en meget bredt sammensat elevgruppe. Det gælder både inden for uddannelsesvalg, og i forhold til elevernes faglige, personlige og sociale udfordringer samt deres motivation for videre skolegang og uddannelse.

Undersøgelserne viser også at særlig 10. klasse i regi af folkeskolen og ungdomsskole – altså de kommunalt forankrede tilbud – løfter målgruppen for 10. klasse og er med til at forankre de unge i ungdomsuddannelserne. Således kan det konkluderes at ”en stor andel af de elever, der i 9. klasse vurderede deres egen uddannelsesparathed, skoletrivsel og motivation lavt, giver mere positive vurderinger i 10. klasse.”⁵

Evalueringen af 10. klasse peger også på, ”at elever, der efter 10. klasse starter på en erhvervsuddannelse, har et bedre udgangspunkt end de elever, der starter på en erhvervsuddannelse efter 9. klasse. De elever, der er fortsat i 10. klasse, vurderer generelt deres egen uddannelsesparathed, skoletrivsel og motivation for ungdomsuddannelse højere end elever, der er startet på en erhvervsuddannelse umiddelbart efter 9. klasse.”⁶ Eleverne vurderer, at det både er deres faglige -, personlige - og sociale kompetencer der er blevet løftet i 10. klasse.

10. klasse bryder den negative sociale arv

Det ser derfor ud til, at særligt 10. klasse er med til at gøre det muligt at nå det uddannelsespolitiske mål om, at 95 % af en ungdomsårgang skal have en ungdomsuddannelse. Det ser endda ud til, at 10. klasse bidrager positivt til at bryde den negative sociale arv. I rapporten, ’10. klasse – på vej mod ungdomsuddannelserne’, er en af konklusionerne således:

”at elever med en mor, hvis højeste fuldførte uddannelse er grundskolen, en gymnasial uddannelse eller en erhvervsuddannelse, er mere tilbøjelige til at øge motivationen for ungdomsuddannelse end elever, hvis mor har en mellemlang eller lang videregående uddannelse. Dette er værd at lægge mærke til, idet det indikerer, at 10. klasse særligt øger motivationen for videre uddannelse hos elever fra uddannelsesfremmede hjem.”⁷

⁴ Se fx rapporten, ’Karakteristik af 10. klasses elever’, EVA 2011 og ’10. klasse – på vej mod ungdomsuddannelse’ EVA 2012

⁵ Side 7, ’10. klasse – på vej mod ungdomsuddannelse’, Danmarks Evaluerings Institut 2012

⁶ Side 7, ’10. klasse – på vej mod ungdomsuddannelse’, Danmarks Evaluerings Institut 2012

⁷ Side 69, ’10. klasse – på vej mod ungdomsuddannelse’, Danmarks Evaluerings Institut 2012

Bred målgruppe

10. klasse medvirker til, at flere begynder på en ungdomsuddannelse - i dag er det mere end 97 % af en ungdomsårgang. Meget tyder på at risikoen for frafald mindskes, hvis de usikre unge tager 10. klasse. 10. klasse er i henhold til lovgivningen og praksis (jf. evalueringen) et tilbud for alle, der ønsker og har brug for yderligere faglig, personlig og social kompetenceudvikling samt afklaring i forhold til valg af uddannelse.

For at underbygge elevernes og forældrenes retskrav på at kunne vælge en 10. klasse i overensstemmelsen med lovgivningen, skal det fastholdes at der ikke kan indføres visitation til 10. klasse.

For nogle unge kan der være god logik i at vælge 10. klasse på en erhvervsuddannelse, så længe det ikke er det eneste kommunale tilbud og så længe et 10. klasses kombinationsforløb ikke blokerer de unges uddannelsesmuligheder. Derfor er det ikke tilstrækkeligt i en kommune kun at tilbyde 10. klasse på en erhvervsskole, da dette vil indsnævre de unges valgmuligheder – både i det 10. skoleår og efterfølgende i valg af ungdomsuddannelse.

Et 10. klasses kombinationsforløb vil for mange unge kunne medvirke til at skabe en mere glidende overgang til en erhvervsrettet ungdomsuddannelse. Det kan give de unge et indblik i, hvad der kræves af den unge fagligt, socialt og personligt for at kunne gennemføre en erhvervsuddannelse.

Bredt fagligt tilbud og almindelig dannelse

10. klasse indgår i dag i folkeskolen og ungdomsskolens tilbud, som en naturlig del af skoleprojektet, Ny Nordisk Skole. Det fremgår af indholdsbeskrivelserne for 10. klasse og af evalueringerne, at 10. klasse bidrager gennem faglig dygtiggørelse og almindelig dannelse til, at eleverne bliver ”så dygtige som de kan.”

10. klasse i folkeskolen, ungdomsskolen og erhvervsskolen skal *ikke* være en forskole til en erhvervsuddannelse, men være et tilbud om et ekstra udviklings- og afklaringsår for eleverne. Det brede almene uddannelsesstilbud, der er både bogligt og praktisk orienteret, skal fastholdes sammen med det brede almene sigte. Fokus skal være på at styrke elevernes sociale, personlige og faglige kompetencer.

Kvalitet i 10. klasse tilbuddene

Uanset hvor 10. klasse tilbydes, må det være et krav at kvaliteten og det brede almene sigte fastholdes. Meget tyder på, at der hvor 10. klasse udlægges til en erhvervsskole efter driftsoverenskomst, sker det for at spare penge. Ressourcen bør holdes intakt, når samme type undervisning flyttes fra skoleform til skoleform.

Fra mange undersøgelser ved vi, at en af de vigtigste faktorer for at sikre høj kvalitet i undervisningen er tydelige, engagerede og velkvalificerede lærere. Lærere som i mødet med elever er i stand til at imødekomme de mange forskellige behov og ønsker unge stiller. Der er brug for såvel store faglige – som didaktiske kompetencer hos alle lærergrupper.

Nye muligheder er et supplement – ikke en erstatning

For både Danmarks Lærerforening og Uddannelsesforbundet er det vigtigt at påpege, at der skal være *et reelt* kommunalt tilbud, der imødekommer elever og forældres retskrav. Det kommunale

tilbud skal kunne rumme de uafklarede unge, der endnu ikke er parate til at foretage et kvalificeret uddannelsesvalg. Et kommunalt tilbud i 10. klasse kan ikke være så snævert, at det indskrænker den unges muligheder for at vælge enten en erhvervsuddannelse eller en retning inden for gymnasiet/HF.

Forslag til styrkelse af tilbuddene i 10. klasse

10. klasse udlagt til en erhvervsskole efter driftsoverenskomst bliver af mange undervisere opfattet som en kommunal spareøvelse uden krav til det pædagogiske indhold. Det skal sikres, at der fastholdes samme kvalitet i 10. klasse uanset, hvor den tilbydes.

Vær opmærksom på, at ressourcerne holdes intakte, når samme type undervisning flytter mellem forskellige skoleformer. Stil krav til den institutionelle ramme og vær opmærksom på lærerkvalifikationer, forberedelsesressourcen med mere. Dette kan gøres ved at indskrive i driftsoverenskomsten, at ansættelsesvilkårene skal være uændrede, selvom den organisatoriske ramme for undervisningen ændres.

Målgruppen for kombinerede 10. klasse forløb er beskrevet som skoletrætte, utilpassede unge med svage faglige forudsætninger og svag motivation for skolegang. Det kræver en særlige pædagogisk og didaktisk opmærksomhed og indsats fra de implicerede skoleformer. Derfor peger Danmarks Lærerforening og Uddannelsesforbundet på følgende indsatsområder:

- Samarbejde mellem de forskellige skoleformer skal styrkes
- Vejledning af de unge både før og under 10. klasse forløbet skal i fokus
- Kommunalt forankrede tilbud i 10. klasse skal styrkes yderligere i stedet for at blive nedlagt
- Styrkelse af 10. klasse kan bl.a. ske ved at gøre undervisningen mere praktisk orienteret
- Styrkelse af 10. klasse kan udvikles ved et tæt samarbejde mellem skolen, ungdomsuddannelserne og arbejdsmarkedet. Dette kan ske på flere måder, fx ved at lærere fra 10. klasse og ungdomsuddannelserne sammen tilrettelægger og gennemfører undervisningsforløb. Brug af tolærerordninger med 'gæstelærere' i 10. klasse fra ungdomsuddannelserne og omvendt er også en mulighed.
- Samarbejde mellem uddannelsesinstitutionerne om hvordan det rent faktisk går eleverne skal udvikles. Det kræver bl.a. bedre og hurtigere statistikker samt fast mødekultur mellem alle implicerede lærergrupper, ledelser og UU-centrene.

PUNKT 6

Til DUF forretningsudvalgs møde 20. september 2018

Forslag til punkt på dagsorden

Punkt: Dansk Magisterforenings kontingentbidrag til Dansk Underviserorganisations Samråd, DUS.

Dansk Magisterforening er glad for sit medlemskab af DUS, da en del af DM's medlemskreds er undervisere og forskere, akademiske medarbejdere eller ledere ansat i uddannelsesinstitutionerne på universiteterne, professionshøjskolerne og Erhvervsakademierne. Det er klart i den medlemskreds interesse, sammen med de øvrige faglige underviserorganisationer, at sikre "størst mulig indflydelse på de faglige og pædagogiske forhold, som Samrådet beslutter sig til at samarbejde om", som formålsparagraffen for vedtægten lyder.

DM organiserer dog også andre store medlemsgrupper, der ikke er beskæftiget med undervisning og uddannelse, men som arbejder andre steder i den offentlige sektor, på det private arbejdsmarked eller er selvstændige. De medlemsgrupper har andre faglige forhold og interesser end vores medlemmer i uddannelsessektoren, og derfor ønsker DM at ændre sit kontingentbidrag til DUS, så det kommer i overensstemmelse med formålet med Samrådets arbejde.

Af DUS' vedtægter § 6 fremgår det, at "den enkelte organisations samlede kontingent beregnes på grundlag af antal aktive medlemmer pr. seneste 1. januar". Af en e-mail fra DUS sekretariat fremgår det, at DUS forretningsudvalg har defineret 'aktive medlemmer' som organisationens samlede medlemstal minus pensionister, studerende og særlige medlemmer. Det sidste er defineret som medlemmer, der ikke aktuelt er beskæftiget indenfor eller registreret ledige inden for organisationens område, men som har bevaret medlemskabet på særlige vilkår.

Derfor vil DM's opgørelse af de medlemmer, som organisationen betaler kontingent til DUS bygge på følgende definition: medlemmer, der er ansat i uddannelsessektoren, men som ikke er studerende eller ledige.

I maj 2018 betalte Dansk Magisterforening medlemskontingent for 32.161 medlemmer (x5,75 kr.) og det beløb sig til 184.925,75.

Med forslaget betyder det de af DM's medlemmer, der er undervisere/forskere, TAP'ere og Ledere inden for undervisningssektoren, som er **9.245 medlemmer x 5,75 = 53.158,75**